

Општи подаци и локација

English

У подножју Карпата и Хомољских планина, на уласку у Ћердапску клисуру, у загрљају плавог Дунава и златоносног Пека налази се Велико Градиште – названо и предворјем Ћердапа.

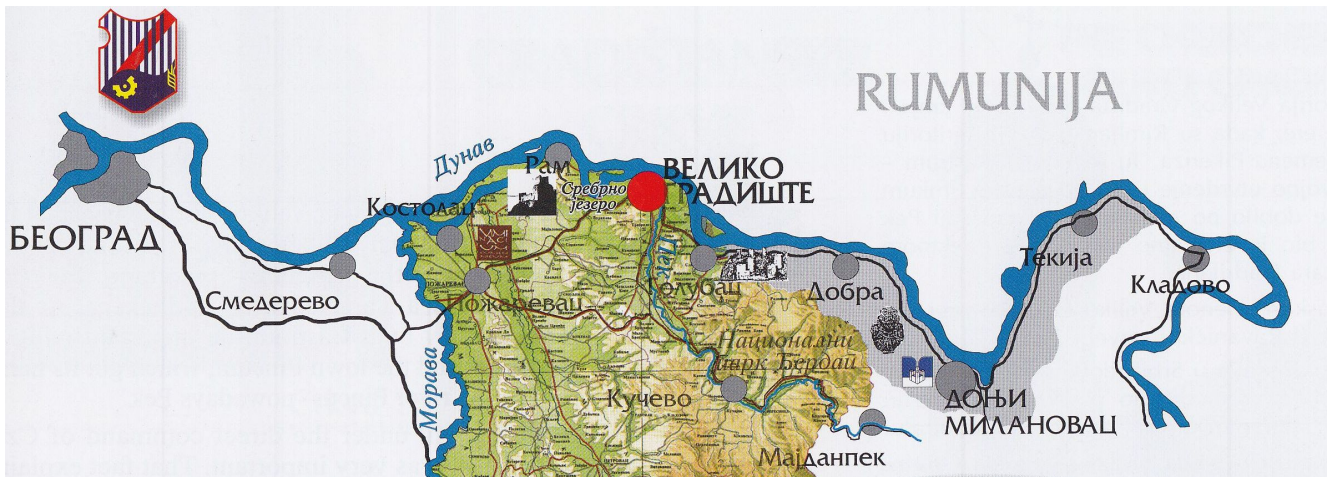
Општина Велико Градиште налази се у североисточном делу Србије и припада Подунавском региону (Браничевски округ).

Простире се на површини од 344 км².

Општина, према попису из 2022. године, има 15.455 становника смештених у 26 насеља. Седиште општине је Велико Градиште 5.518 становника и представља административни, привредни и културни центар општине. На привременом раду у иностранству налази се 4.676 грађана (углавном у земљама западне Европе).

Велико Градиште се на западу граничи са општином Мало Црниће, на југоистоку са општином Кучево, а на истоку са општином Голубац, На северу је општина омеђена Дунавом који је у дужини од 20 км раздваја од суседне Румуније.

Јужним делом општине пролазе магистрални пут Београд-Кладово и железничка пруга. Од Београда је удаљена око 110 км, само сат вожње. Велико Градиште је и са осталим околним градовима повезано добрим асфалтним саобраћајницама.

Велико Градиште је пристаниште за стране бродове који Дунавом долазе из Беча на путу за црноморске луке и обратно. У Градишту је и царинарница, па је и то разлог да ове беле лепотице на свом путу, краће или дуже, застану у њему.

Код Великог Градишта улива се и река Пек у Дунав. Изградњом ХЕ Ђердап и подизањем нивоа Дунава, на ушћу Пека формирао се залив који је врло брзо постао велико станиште за многе птичје врсте. Од Великог Градишта, поред Дунава до ушћа Пека, па и даље узводно, изграђен је одбрамбени насип који је истовремено и лепо шеталиште обалом Дунава.

Велико Градиште се налази на надморској висини од 81 метра. У погледу рељефа подручје општине је претежно равничарско јер преко 60% чине равнице. Више брежуљкасто земљиште чини 25%, а брдско подручје само 15% укупне површине. Највиша узвисица је Липовачка, висока 362 метра, а најнижа тачка је ушће Пека са надморском висином од 68 метара.

Највећи део површина је обрадиво земљиште са баштама, ораницама и виноградима. Некада је овај крај био веома богат шумама, међутим, оне данас захватају око 200 хектара. Преовладава релативно млада багрмова шума по којој је и познато излетиште Бели Багрм добило име. Од села Рама преко Затоња, Великог Градишта и Пожежена, све до Голупца простире се Рамско-голубачка пешчара, укупне дужине 70 километара. Општина обилује и бројним ловним теренима у којима

преовладава ниска дивљач, а у изобиљу има и пернате дивљачи.

Клима је овде умерено-континентална с дугим топлим летима и релативно високим температурама. Велико Градиште је током јула и августа често најтоплији град у земљи. Најтоплији месец је, свакако, јули са средњом температуром од преко 25^о С. Топографски положај, пешчани рт који се упире у Дунав, околне мочваре и Пек, у значајној мери одређивали су место и значај овог града. То је једино градско насеље у Србији које у свом називу садржи, не само појам насеља-тврђаве, већ и назнаку да је то и у прошлости било веће утврђење око кога се развио сам град.

Окосницу привредног развоја општине чине пољопривреда и туризам. У структури привреде најзначајније место има пољопривреда, па се на ораничним површинама претежно гаје кукуруз, пшеница, индустријске културе, воће и поврће. Села у доњем току Пека – Триброде, Царевац, Кусиће и друга, позната су као села надалеко познатих повртлара који се могу срести на пијацама широм Србије. Пољопривредници овог краја су и врсни произвођачи здраве хране. Острово, Царевац и још нека села позната су по чувеном пасуљу „градиштанац“. Сточари овог краја претежно гаје краве, свиње и живину.

Окосницу развоја туризма чине Сребрно језеро и реке Дунав и Пек. Сребрно језеро, настало преграђивањем рукавца Дунава, дугачко је 14 km, широко око 300 метара и просечно дубоко 8-9 метара. Поред њега је изграђено викенд насеље и туристичко-рекреативни комплекс Бели Багрем са бројним смештајним капацитетима, ресторанима, аква-парком и спортским теренима.

Основно образовање спроводи се у три централне основне школе (Велико Градиште, Мајиловац и Средњево) са око 2.000 ученика.

У Великом Градишту налази се и Средња школа са одељењима туристичке, угоститељске и трговачке школе.

Предшколска установа Дечји вртић „Мајски цвет“, поред централног објекта у Великом Градишту, своју делатност организује и у још девет одељења у сеоским насељима.

Институције културе у општини су Културни центар “Властимир Павловић Царевац”, “Народни музеј Велико Градиште” и Народна библиотека „Вук Караџић“.

Културни центар у свом саставу има фолклорну, драмску и музички секцију. Музеј има за циљ да својим активностима проширује, проучава, документује, штити и чува збирке археолошког, етнологског, историјског и уметничког карактера, као и да истражује и тумачи прошлост Великог Градишта и околине. Библиотека поседује читаоницу и велики број књига и друге архивске и некњижне грађе.

Спорт представља значајну делатност. Спортско друштво „ВГСК“ представља окосницу развоја спорта и у свом саставу има девет спортских клубова у којима се окупља преко 500 младих.

Основна здравствена заштита организована је преко Дома здравља у Великом Градишту и са одређеним бројем здравствених станица и амбуланти у сеоском подручју.

Општина је побратимљена са општинама Нова Молдава и Решица из Румуније и Аспрангели из Грчке.